

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 20 kr.

Z E M P L É N.

Közlöny a társasélet, közigazgatás s irodalom köréből.

Hirdetési díj:

5 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

30-ik szám.

MEGJELNIK MINDEN KEDDEN.

IV-ik évfolyam.

A községi szervezés eredményéről.

Az 1871-ik évi 18-ik törvényzikk életbe-
léptetése a községekben új korszakot alkotván,
mint minden más új intézmény kezdetleges műkö-
dése iránt különféle kifogások nyilvánultak, külö-
nösen a körjegyzőség felállítása lázas ellenszenvvel
találkozott. Hogy mi szülte ezen idegenkedést,
azt felesleges fejtegetni, de elemezni szükségesnek
véltük e negyed-század alatt lefolyt gyászos emlékü
eseményeket, melyek a reformok iránti félelmet
előidézték.

Ha visszapillantunk azon korra, midőn né-
pünk felszabadítva, erkölcsileg romlatlanul, tör-
vények iránti tiszteletben vetélkedve, hazafiúi
szent kötelmeit teljesítve élvezettel szemléltük,
mily boldog jövődőt jósoltunk ebben; de fájdalom!
látónki tehetségünk gyöngeségét az ellen-
kező eredmény igazolta.

1848. év óta országunkban a kormányzati
viszonyok rohamosan s igen sokszor ellentétesen
fejlődtek, a számtalan rendszer, melyek már kelet-
keztükkor magukban rejték a vész csiráját, oly
ziláltaikká tették az eszméket, hogy a legszilárdabb
hazafi — kétségbeesve nemzete jövője fölött —
lángesze homályba burkolva, az isteni adomány e
legdrágább kincsétől megfosztva összeroskadt.

Ha ezen országos csapás a nagy férfiakat is
megrendítette, tehát lássuk, minő károkat fejlesztett
az népünkben?

Szétépetett benne a remény, lankasztatott a
hazafiúi érzelmek, a törvény iránti tisztelet meg-
semmisítve, az erkölestelenség örvényébe sodor-
tatott.

Csudálkozhatunk-e tehát, hogy e súlyos be-
tegségekből még fel nem gyógyult népünk, mely
megszokta a sok változatosságot, ideiglenes intéz-
kedéseket s azok tarthatlanságát; ezen életbelép-
tetett törvény horderejét kellően fel nem fogva
közönyt mutatott ez új intézmény behozatala
körüli.

Már most azon kérdés merülhet fel, hogy az
alkotmány visszaállítása óta nem lehetett volna-e
a népet a bekövetkezendő reformok megkedvelte-
tésére előkészíteni? hisz a községi törvény csakis
az ő java s boldogítására alkotott, s mindemllett
miért idegenkedik attól? Erre a felelet igen
könnyű, és lesznek sokan, kiknek nem fog tetszeni
a felelet; de ha gyógyítani akarunk, akkor a
betegség ismerete szükséges, s azért szöjjünk
nyíltan.

Csak valljuk meg őszintén, hogy népünk
minden újítástól fél, abban mindig ellene irányzott
veszélyt képzel rejleni; bizalmát mindenki irá-
nyában elvesztette a gyakori képviselő-választá-
soknál, illetőleg az azt megelőző korteskedéseknél
előadott különféle irányu szónoklatok a csekélyebb
képzettségüket helyzetükből kisodorták — a de-
moralisáló összejövetellek mételey gyanánt hatottak
ezek szerveire, az egyenlenség üszke elszórva,
az irigység és pártgyűlölség lángjában tört ki oly
annyira: hogy ha népünk egy részénél közügyeink
irányában levő jó hajlam nem mutatkoznék, való-
ban kétségbe kellene esnünk jövőnk felett.

De a mint már említém ezen közönyösség
nem általános, mert például sok helyütt magyar

községekben — a közügyek iránti érdeklődés fo-
kozott arányban élénkül; mely szülni fogja az
ügyek beható tanulmányozását, s eredményezi a
szellemi s anyagi jólétet.

Ha a községi képviselőtestület tagjai szen-
vedélylél érdeklődnek a közügyek iránt, a községi
intézményeknek gondos tanulmányozását, a hely-
zetnek helyes felfogását és megismerését mint
eszközöket tűzik ki célpontul, akkor az önkör-
mányzat alapján a községek jobb jövője biztosít-
tathatik.

A nehézségektől, melyek az intézmény utjá-
ban állnak, nem szabad a t. képviselőknek vissza-
riadni, sőt kötelességük azok ellen felfegyverkezve
küzdeni.

Az új előjáróság vállaira nagy felelősség
terhe nehezült, s a jelenlegi viszonyokat véve mily
küzdelmes helyzete van egy erélyes rendszerető
előjárónak, e copfos elemekkel szemközt? ellen-
ségei ezek a rendnek s pontosságának, villámokat
szórnak a legbecsületesebb előjáróra, de kinek a
jog a villámhárítója, arról lepattan a jogtalanság
villama.

Egy része a lakosságnak úgy értelmezi a
törvényt, hogy most már a község belügyeiben
minden szabad, s magasztos hivatásukat fel nem
fogva, másokat is tévútra vezetve — a törvényes
rend fenntartását veszélyeztetik.

Némely községben a képviselőtestület tagjai
imponálós módon intézkednek, s az előjáróságot
mint végrehajtó közeget meg sem hallgatva, szol-
gaszemélyzetnek tekintik; másutt épen ellenke-
zőleg az előjáróság a képviselőtestület meghall-
gatása nélkül sok esetben hatáskörén túllépve
ukázokat bocsájt ki.

A jegyzői intézmény életbeléptetése óta
azonban ily panaszok gyéren fordulván elő, biz-
tos reményünk lehet: hogy a községi jegyzők hi-
vatásukat kellően felfogván, ildomos eljárásuk ily
kinövéseket megszüntet.

Már is örömmel tapasztaljuk a községi tör-
vénynek jó hatását. Az adóügy rendesebben ke-
zeltetik, a meghagyások pontosan és gyorsan fo-
gatanosítottatnak, a megyei és közlekedési utak
rendesen tataroztatnak, a személy- és vagyonbiz-
tonsági felügyelet kielégítő, a kihágások és mezei
kártevők a törvény értelme szerint büntettet-
nek; egyáltalában a rendőri kihágások csökkenőben
levén, állapotunk e tekintetben javuló félben van.

Az iskolák állásáról s községi felügyeletéről
kedvezőtlen nyilatkozatot kell tennem, s fájdalom-
mal kell jelentenem: hogy e részben a törvények
szigorú alkalmazása nélkül keresztül vinni mit
sem lehet. Sok helyütt oly siralmas állapotban
vannak az iskolák, hogy nyári hónapokon át a
tan köteles gyermekeknek csak tizedrésze jár is-
kolába. Ezen közönyösség a szülők részéről annál
is inkább kárhóztatandó, mert legnagyobb részt
anyagi állapotaik kedvezők, s napszámba csak
azért küldik gyermekeiket, hogy a leányaik fény-
zéséhez szükségelt kiadásokat könnyebben fede-
zhessék. Ily irányttévesztő körülményekhez járul
még a tanítók kedvezőtlen anyagi helyzete, kiknek
csekély fizetésök miatt nyári hónapokban saját
kis gazdaságukat kell művelni, s örülnek, ha a
gyermekek az iskolában meg nem jelennek. Hogy
lehet ily tanítóktól kivánni, hogy tanonczaikkal a
tanulási ösztönt s vágyat megkedveltessék? Milli-

omok költetnek mindenre másra, csak a nevelés-
ügyre nem; mely alapul szolgálna a szellemi s
anyagi jólétnek és az ország felvirágzásának.

A néhány hónapos községi élet jelenlegi
stadiumát futólagosan bemutatván, azon édes re-
ményben teszem le tollamat: hogy jövőben ked-
vezőbb szinnel fogom eszelhetni közügyeink ál-
lapotát. S — on.

Egy figyelemre méltó eszme.

(Sz.) A lapok rövid idő óta élénken foglal-
koznak a pénzüntézetek egyesítésével. A „Pester
Lloyd“ június 27-iki 172-ik száma szintén ezt
tárgyalja, s mi a mostani pénzüntézetek között
szintén nem mulasztjuk ez eszmét ajánlólag
felemlíteni. Ez alkalommal nem fogunk részletesen
hozzászólni, mivel bővebb tárgyalását azon időre
tartjuk fenn, midőn ezen a közönség részéről is
kedvező fogadtatásban részesült eszme, állandóan
hangoztatni fog meggyékben.

A pénzüntézetek egyesítésének szükségessé-
gét nagyon sok helyen ismerték el olyannak, hogy
kivitele csak jótékonyan hat a vidék kereskedel-
mére s a részvényesekre. A pénzüntézetek alatt a
nagy városokban is tudunk több esetet ily egye-
sülésekről, s a Szepességben nemcsak egyes váro-
sok, hanem egész vidék pénzüntézetet egyesültek.

Lehet egy vidéknek vagy városnak több
szilárd alapon nyugvó pénzüntézet, a melyek
különállóan is szép eredményt tudnak felmutatni,
de azért az egyesülés soha sem árthat, mivel az
érdekeltég nem oszolván több felé, azon vidék
vagy város pénzüntézetét általános érdekeltséggel
karolttatik fel, egy pénzüntézetnek pedig a meleg,
általános érdeklődés és támogatás nyújtja a leg-
szilárdabb alapot.

Vegyük fel csak az adószók nyilvántartását s
ez magába véve is elég nagy bizonyíték arra nézve,
hogy e vidéken több pénzüntézet ne álljon fenn. Az
adószók annyi váltót bocsátanak ki össze-vissza
több pénzüntézeteknél, hogy nagyon könnyen meg-
történhetik, miszerint kötelezettségeiknek nem
tehetnek eleget. Amellett kisebb városokban a
részvényesek többnyire ugyanazok minden pénz-
intézetnél s figyelmüket szét kell forgácsolni.

Ha egy élénk, kereskedelmi helyen egyetlen
egy nagy tőkével bíró pénzüntézet áll fenn, bizonyo-
san hitele is sokkal több fog lenni, s miután a be-
tétek nem oszlanak meg, a részvényeseknek is sok-
kal több osztalékot juttathat. Az escomptirozásra
nézve is szivesebben lépnek nagyobb bankok
ily pénzüntézetrel összeköttetésbe s versenytárs
nélkül állván, soliditását is sokkal inkább meg-
őrizheti, mert ekkor a biztos haladásra néz s
távol tartja magát oly külső fény mutatásától,
mely a nagy közönség szemében őt előbbre he-
lyezze.

Amellett az üzleti költség megkevesbedése
is eléggé hatalmas érv arra nézve, hogy így a többi
pénzüntézet részvényesei több osztalékot fognak
nyerni. Ha a részvények különböző értékűek, ezen
könnyen lehet segíteni, mivel a kiegyenlítés, az
egyesülés alkalmával nem nehéz dolog, s ezt ná-
lunk, Magyarországon nem is lesz nehéz kivinni,

mivel a vidéki részvényesek többnyire bírnak vidékük minden pénzintézeténél részvényekkel.

Az egyesülések talán azért is jók lesznek, mivel így az alapítási dühnek meglehetősen határ lesz szabva. Az alapítók látva azt, hogy a közönség nem csüggy már oly elöszertetettel a pénzintézetek alapításán, sőt még a meglevőket is egyesíteni akarja, pénzintézeteink mind sokkal szilárdabb alapot fognak nyerni, s a pénzválság nem fog ránk nézve megrendítőleg hatni.

Ez eszmét szükségesnek láttuk felemlíteni, hogy közönségünk figyelme föl legyen iránta ébresztve. Közönségünk, reméljük nem fogja ezt figyelmén kívül hagyni. Elmondtuk előnyeit s szívesen vesszük, ha többen is hozzá szólnak, mivel ennek oly fontosságot tulajdonítunk, hogy keresztülvitelétől függ talán legnagyobb részben pénzügyaink javítása.

Nyilatkozat.

Van bizony fény árny nélkül is!

A mindig sötétségben tapogatózó ember árny nélküli napnál világosabb dolgot is sötétnek tekint: Érzéklázadásról beszél a közlő, természetesen mert lázas állapotban lehetett már akkor is, midőn rá gondolt henyák és sakálók azon ragadozó fekélyesebbek csoportjába sorakozni, kik az ember nemes sugalmát lábál tiporva, benső szentélyét undokul veszélyeztetni s azt pelengéreztetni merik.

De nem is irigyendő jellemre mutat ám, minden igazságot nélkülöző dolgot könnyelműen világgá bocsájtani. Így, hogy egy óhitű asszony 40 frtnyi megtakarított összegéből papi éneklési stola s harangozásért 15 frt. 86 kr. (s nem 18 frt. 70 kr.) számított föl. Miről is özvegy Barcsa Józsefnő, mint 40 frtről szóló kötvény időszerű kezelője (s nem a takarékpénztár) s a temetés eszközlője, legjobb tájékozást nyújthat. Nevezett özvegy még azt is megmondja önmek, hogy ha az összes 40 frt. kezénél lett volna, még szebb temetést rendel a megboldogult kívánsága szerint, ki az összes 40 frtot temetkezési költségül ajánlotta föl; mivel özvegy Barcsa J. asszony a hátrahagyott gyermeket, — más, határozott örökre fogadni akaró ellenében — mint kompetensebb, saját gondviselése alá fogadta.

Ily emberbaráti érzélem bizonyára nem oly ember tulajdona, ki szerinte talán jótétemény leple alatt az emberiség önrendelkezési nemes jogát talán saját előnyére óhajtaná akként redukálni, hogy azontul ő lehessen a temetkezési költségeinek.

ugy a temetést eszközlő fél, mint temető lelkész részére, oly kappelmaiszter, ki másnak kezében látja a hajszálnyi taktus-pálcát, magáéban pedig a gerendányi nagyságot nem.

Tisztelt közlő szerencsétlenségem csak pár percze, fölnyitom ön előtt az elhaltak anyakönyvét, ott látandja hányat és hányat temettem el csak rövid idei itt lettem alatt, úgy mint elődjeim a halálozást jelentő kívánsága szerint, minden anyagi járulék nélkül.

Provocatus
Papp Emil,
g. k. segéd lelkész

Tárogató.

(Helyi, megyei és vidéki újdonságok.)

Szombaton délután mintegy 2 óra tájon nagyszerű vihar vonult keresztül városunk fölött. Ekkor láttuk, hogy mily bőségben vagyunk a por és szemetnek, melyet az ellenkező irányból rohanó szelek szárnyaikra kapva, egy örült szeszélyével kavartak a légür katlanában, s azonkívül minden más tárgyat láthatlanná tettek! A háztetők cserepei mint egy desperát játékos kártya brenmolásánál — csomóstól repültek szerteszét, s lapjukra esve szokatlan pattogással törtek száz darabbá az utca járda-kövezetén. A bolt-ernyők is nagy megpróbáltatásnak voltak kitéve; a Gredig cukrászata előtti sátor már egy párszor neki is indult, de a napnap mellett reá rakódó por — mint tűzoknál szárnyára fagyott ónos eső — nem ereszté a könnyed légi utra, s így meg lön mentve Ujhely ez egyik idyllje az ambulans kávézók, valamint „Mokka illatos nedűje” nélkül is hosszú siestát tartani szerető publikumnak. A hajmeresztően szép előjátékot nem kevesebb borzadályt ígérő bevezetés váltta föl. A nagy eső cseppekkel mogyorónagságu jég kezdett hullani, azonban szerencsére nagyon ritkán és rövid ideig, míg az egy óranegyedig tartó hatalmas zápor-fürdőből oly tisztán kelt ki Ujhely arcualtja. A finálét egy pár hatalmas dörgés zárta be, míg végre a megengesztelődött ég szivárvány-keretbe foglalá a megfogyott felhők kis csoportját, s az alkony szelid fénye az utolsó cseppet is letörle a lombok könnyű arczáról, s lön velencei est nobilir corsó, tenger és holdsugár nélkül.

A „Máramaros” írja: Hallatlan merény követtet el e hó 25-én. Az említett nap éjjelen t. i. az egy órai vasuti személyvonat megindulása előtt a csárdai hid innenső végében mintegy 15—16 darab nagy határkövet rakott a sínekre valami gonosztevő, bizonyosan azon számítással, hogy a gőzmozdony kisikolván, a vonat egyenesen az Izába rohanjon, a mi, ha a vonat kisiklik, kikerülhetlenül meg fogott volna történni. Szerencsére azonban nem így történt. A gőzmozdony az utban álló kövek egy részét

ketté metszette, miután ezek, hála a kőszállító gondoskodásának (?), nagyon porhanyók voltak; egy részét pedig szépen félre toltta, s így a kisiklás, mely kiszámíthatatlan szerencsétlenséget okozhatott volna, meg nem történt. A nagy rázkódásra a mozdonyvezető megállította a vonatot, meggyőződött a a helyzetről s az ut mellett s még a síneken levő többi köveket eltávolította, a mi mintegy 18 percnyi késedelmet okozott. Így haladt azután tovább a vonat. A vizsgálat folyamatban van. A mint mondták, a pályaór elleni bosszu lett volna ezen roppant gonoszság előidézője. Megvárjuk a szigetjárás szolgabíró erélyességétől, hogy e hajmeresztő büntény elkövetőit kinyomozandja, s a bírák szigorú ítélete alá átszolgáltatandja.

Ifj. Farkas Lajos köz- és váltó-ügyvéd a homonnai kir. törvényszéki jegyzői állásáról leköszönvén; már a közelebbi napokban városunkba teszi át lakását, s ügyvédi gyakorlat mezejére lép.

Löffler M. kassai jeles fogorvos közelebb városunkba érkezett, s a foggyógyászat terén előforduló esetekben segélylél szolgál. Lakása a „Vadászkürt” vendéglőben van, ahol fogadja egyszersmind a látogatót is.

A szombati viharok városunkban egy leányka is áldozatul esett. Ugyanis a sűrű porfellegben egy rohanó ló által elgázoltatott. Sérülései oly súlyosak voltak, hogy a helyszínén azonnal meghalt.

(Sz.) A mária-pócsi monostor főnöksége, egy hozzánk intézett levélben határozottan kijelenti, hogy a búcsukat betöltő alispáni rendeltől, a monostor semmiféle felfolyamodványt sem intézett a kormányhoz. Ama hirt tebát, mely e vonatkozatban a lapokban mindenféle kürtöltetett, teljesen alaptalannak állítja a monostori főnökség és azt ünnepelesen visszautasítja. Midőn az említett szerzetnek e nyilatkozatát közléstesszük, egyszersmind felhívjuk az ama hirt közlött lapokat, e czáfolatnak szíves közzétételére. Ennyivel az igazságnak és méltányosságnak mindnyájan tartozunk.

Az eperjesi ev. collegium ez évről értesítvényét dr. Vécsey Tamás igazgató beküldvén, belőle következő érdekesebb adatokat emeljük ki. A jövő tanévben a collégium egy tanítóképzővel fog meg bővítettül, melyhez már minden szükséges lépések megtörténtek. Az intézetben volt ezidén 16 rendes és 4 segédtanár. A gymnáziumban 195, a theológiában, a jogakadémiában 171, s így összesen 373 tanuló iratott be; a második félév végén azonban e szám 354-re apadt. Érettségi vizsgát tett 19, kik közül csak 1 bukott meg. A theologiai három évi tanfolyamot csak négyen hallgatták. Birói államvizsgára 52 jelölt bocsátott és ment keresztül. Az ifjuság között 12 egylet van, köztük egy „becsületbirósági esküdszék” is, mely a múlt évben tizenkét ügyet intézett el. A magyar nyelvismelő társaság Petőfi Sándor 50 éves jubiliumát is megtartotta.

TÁRCZA.

A világfolyása.

Beszély a szabadságharc utáni napokból.

Zombori Gedőtől.

1848-ban kezdettem meg az orvosi gyakorlatot Erdélyben M. . . városban. Lelkemen sajongtak hazám háromszáz éves sebei, benne vízhangra talált a szabadság hívó szava; de borzadtam ama tulzott meg nem valószínű eszmétől, melyek némely nép izgató, némely szájhős néplázító ajakáról hangzatosan dörögve alá, már is meghóidják a nép szívét. E lázító kalandorok közzé tartozott Sándorfi (így nevezem el, lesz e sorok olvasói közt, a ki így is rá ismer) egy román lelkész fia, aki, mert nemzeti-ségét megtagadta, a kedélyeket nemzete rokonai ellen ingerelte: a fanatisált tömeg bálványá volt. Ellene emeltem szót, intettem a népet a tulzásoktól; a szabadság és féktelenség nem testvérek; de felhívtam mindenkit a haza és nemzet szent jogainak dicső védelmére. Szavaimnak gyújtó hatása volt, az általános népfelkelés kimondatott. Az első, ki lángoló arcza felém közeledett, Sándorfi volt: kitarva karjait, kebelére ölelt:

— Él soká polgár! Meggyőztél, adja isten, hogy elveinkkel győzzünk!

Mily boldog voltam, midőn a tömeg ujjongásaitól szabadulva, Rózám nyújtá kis hó fehér kezét szótlan, úgy hogy csak lángoló szemei mondták:

— Így, így szeretlek én téged Aladár!

A kikhez szóltam, azokkal, azok élén mentem a csatátra, ha kell a hazáért elvérzeni. A gálfalvi

csata után az öreg tábornok, a csaták nagy mestere rendelkezett velem, az M. . . i katonai kórház vezetését bizta rám. A városban maradtam, s a kívül lépten nyomon találkoztam, Sándorfi volt! Ő hordott legveresebb tollat, s mellén legveresebb vérrózsát, nemzeti szalagokkat. Fordult a szerencse csillaga: Gedeon osztrák tábornok a várost ostrommal bevette s én lettem a legelső fogoly, ki után kinyult a vérszomjas kéz. Hadi törvényszék elé állítottak, mely állott a város román lakosaiból, kik timárok voltak, s egy népszerűtlen sánta városi tanácsosból. Kikötöttek a város piacára, durva oláh határőrök s lándzsás száz és oláh felkelők lökdöstek le és fel az utcákon. A nép szíve vértett; de a vaskar alatt nem mozdulhatott. Róza özvegy édesanyja, testvérei tekintélyes gazdag polgárok, könyörögve borultak vérbirám lábai elé, kínálták kincsesel. Hasztalan!

— Főbe lövik, annyi bizonyos, volt a felelet. Itéletem a megkent kerekkel mégis oda fordult, hogy 9 évi várfogságra ítélték.

Éjenként sötét köpenyben egy alak járt a város katonai parancsnokához, s minden reggel új elfogatások híre rémíté a lakosságot. Borzasztó napok! Élet és vagyon nem volt biztonságban, Sándorfi nem volt sehol. Voltak, kik látták a csata tüzeiben löporól feketén, tépett ruhában menekülni az ostromló sereg elől; de amaz éjeli alakban senki sem mert volna rá ismerni.

Az ösztábornok jött, az ostromló sereg elfutott s a polgárok leirhatatlan lelkesültséggel hoztak ki börtönömből. Ah, ismét szabad voltam, letörvék lánczaim, börtönöm hosszu éjei feledve voltak s a szabadság diadal-hangjai feledtették velem még a bosszút is. Biráim most életökért könyörögtek, s én megbocsátottam, hogy a hazának szenteljék azt.

Nem az az idő volt, hogy családot alakítsunk; kebleme nyim volt Rózám, a leglelkesebb honleány; de még mindig nem nóm.

Többé nem a kórházakba szorított, hanem a csaták tüzebe vitt hazám szeretete. De jaj! a segesvári veszített csata után Gál Sándor táborában Zsibónál széttörtem az örnagy kardot, s helyette kezembe ragadtam a földönfutó, a bujdokló honfiak koldus-botját.

— Még csak egyszer látni szívemre szorítani őt, ki rám rézve a hazával örökre elveszett, s azután meghalni! e volt lelkem gondolata. A néhány mértföldön át két havi bujdósás után tudtam a városba menekülni. Sötét éj volt, reszketve, hogy felismernek, mint tolvaj lopdztam végig az utcákon. Öltönyöm daróc, minőt a pór nép visel. A kapu zugába húzódtam, zörgetni nem mertem. E perczen mögöttem kard csörrent meg. Össze rezentem. Az épületben szálásoló tiszt volt, kinyitá a nehéz kaput s én utána besurrantam. A tiszt megállott, lámpájával arczomba világított.

— Ki az?

— Favágó vagyok e házban, egy pohár pálinkára mentem ki, elkéstem nagyságos hadnagy ur, s vártam míg valaki bebecsát.

Bárgyu arcot vágtam, földészek kiejtésével és alázatosságával feleltem; de a tiszt mégis gyanusan mért végig s tovább ment.

Hölgyem veszélyesen beteg volt, fölötté gondaldaggóva virasztott a jó anya. A mint a szobába lopdztam, megcsókoltam az áldott agnó kezét s hallgatást intve a beteg ágya elé borultam; szemembe könnyek jöttek. Oh mint fáj a gondolatt:

— Hazám, hölgyem, mindenem a halálszélén! Ajkamhoz emeltem a kis forró kezét s a beteg ajakán öröm sikolyröppent el.

— Anyám! álmodom? ébren vagyok? Aladár te itt, nem haltál meg? Oh mily borzasztó álmaim voltak! Láttalak a vérmezőn, lehajoltam hozzád, hogy megcsókoljalak, elcsókoljam ajkadról a halált s forró véred szívembe fecscent, ölembé dobták

mely alkalommal 20 frtot gyűjtött a Petőfi szobor felállítására és Petőfi születésnapjának megvételére. Az értesítő a tanulók névsorán kívül, a tantervet és a fogalmazási feladatokat sorozatát is hozza igen tapintatos modorban.

A magyar északkeleti vasut tiszta-ujlaki állomásán folyó hó 26-án éjjel, míg az egyik vegyes vonattal az állomásban kocsitólást eszközöltek, a másik vegyes vonat, melynek előbbivel ott rendes találkozási helye van, ellenkező irányból idő előtt érkezvén meg, a bejáratnál a kocsikat toló mozdonyba ütközött. A két vonat mozdonyai a tolt teherkocsik közül egy néhány gyengén megsérült, míg ellenben az utazók és vaspályai személyzet közül senkinek sem történt baja.

Halálozások. Az uralkodó járvány közelebbi áldozatai: Retteghy József vehézi birtokos, Troján J. gróf Széchenyi borsi gazdatisztje és Haraszthy Vince Zemplén községben lakó gazdatiszt.

Matyasovszky Kálmán kir. alügyész a homonnai törvénytörvényeknél f. hó 2-án alig 18 órai szenvedés után az uralkodó kolera-járválynak esett áldozatul. A megboldogult több éven át Zemplén megye tisztii alügyésze volt s kötelességének pontos és lelkiismeretes teljesítése által elismerést érdemelt ki. Mint magán ember szintén közbecsülésben állt; s finom gyöngéd modora valamint jellemzősége a társadalomnak egyik szeretetreméltó tagjává tette. Béke hamvaira!

Rozgonyi Irma, Rozgonyi József a provisoriumbeli időszakban Zemplén megye főjegyzőjének egyetlen leánya f. hó 4-én Sárospatakon kolera-típusban elhunyt. Ugyancsak ott halt el e napokban Sultz József földbirtokos 18 éves leánya Irma, szintén kolerában.

Baruch Miksa a gálszécs-terebesi hitel-népbank főkönyvelője, Baruch Ede Borsodmegye szentpéteri járás főorvosának fia, e napokban jegyezte el Klein Terézia kisasszonyt. Pollatschek Leo kellemekben gazdag unokáját. Ádlást kívánunk a fiatal pár frigyére!

Emléklapok vajai id. b. Vay Miklós felszázados egyházi hivataloskodásának örömnépe alkalmából. A tiszánúneni ref. kerület a főnnebi cím alatt egy füzetet tesz közzé, melyet Szinyey Gerzson szerkesztett. E füzet tartalmát képezik azon föliratok, üdvözlések, költemények stb, melyek Vay Miklósnak 50 éves jubilauma, alkalmából átnyújtottak. Ezeket megelőzi b. Vay Miklós életrajza. A füzethez mellékeltek az ünnepelt könyvmatu arczképe.

Értesítés. Nőnevelésben az évenként megtartatni szokott vizsgák, a két alsóbb osztályokban f. év augusztus 7-én, az első osztályban szinte e hó 8-án mind két napon a délutáni órákban fognak megtartatni, mire is a tisztelt szüléket, nemkülönben a vizsgák barátait ezenem eghívni szerencsétlenem.

A két alsóbb osztályban magyar, német francia nyelven és pedig: magyar nyelven: nyelvtan, bibliai történelem, földírat, számtan, természet-tan, történelem; német nyelven: nyelvtan és olvasás; francia nyelven: nyelvtan, olvasás, fordítás;

Az első osztályban: magyar nyelven: nyelvtan, hittan, történelem, természet-tan, irodalom és számtan; német nyelven: nyelvtan, földírat, világtörténelem; francia nyelven:

nyelvtan, olvasás, fordítás és társalgás: angol nyelvből: olvasás és fordítás.

Ezeket kivül mind a három osztályban még a zene is képezvendi a vizsgák tárgyát. — Fekete szüi. Otte Hedvig.

A sárospataki népbank

folyó 1873. évi július havi üzlet forgalmi

KIMUTATÁSA.

Bevétel.	
Pénzkészlet június 30-ról	268 frt. 84 kr.
Havi részletfizetések	349 " 27 "
Beváltott kötvények	25.327 " — "
Kamatra és kezelési költségre	3874 " 37 "
Betét	23327 " 56 "
Kölcsön	32600 " — "
Tartalékalapra	59 " — "
Összesen	185.806 frt. 4 kr.
Kiadás.	
Kamatra kiadott összeg	135.867 frt. — kr.
Vegyes kiadás és kezelési költség	673 " 63 "
Betét visszafizetése	18218 " 34 "
Betétek kamatja	1441 " 90 "
Kölcsön visszafizetése	25500 " — "
Kölcsönök kamatja	849 " — "
Pénzkészlet július 31-én	3256 " 17 "
Összesen	185.806 frt. 4 kr.

A gálszécs-terebesi-hitel népbank pénztár kimutatása

működése kezdetétől az 1873. febr. 1-től jun. 30-ig

Tartozik.	
100 db. kibocsátott részvényért	50000 frt. — kr.
Visszafizetett váltókért	138390
Bevett kamatokért	9904 29
Bevett kamatokért	217 31
Takarékbetétekért	72147 38
Bevett díjakért	183 30
Bevett kamatokért	191 50
A forgalomért	1192 55
Bevett díjakért	51
A forgalomért	1672
Bevett jutalékokért	51 68
Bevett különféle késed. kamatokért	74 98
A forgalomért	24
Visszafizetett előlegekért	672 88
Visszafizetett váltókért	54998 16
Különféléért	170
A havi egyenlegekért	11873 13
Összesen	341814 frt. 16 kr.
Követel.	
Leszámitolt váltókért	269087 frt. — kr
Visszafizetett kamatokért	22 14
Kézi zálogokra adott előlegekért	388 88
Visszafizetett kamatokért	5 03

véres fejedet s én megőrültem. Te élsz! Anyám jó anyám! és sem fogok meghalni.

S valóban Róza arczába a pir, elméjébe a nyugalom, ereibe az élet visszajött, átölelt, ölebe vonta fejemet, beszéltünk szerelemről, boldogságról, melynek karjai közt igyekezni fogunk feledni a hazának nagy baját.

Már hajnalodott, ismét boldog arczokra sütött a nap első sugára, midőn a kis beteg szobája ajtaja megnyílt, s azon a hadnagy alakja lépett a szobába, halványan, teljesen fegyverzetben.

— Bocsánat hölgyeim, ez urral van szavam!
A hölgyek ajakán elhalt a szó, én elébe léptem oly közel, hogy hallhattam, midőn alig hallhatólag suttogá:

— Ó felsége a császár nevében kövessen ön szobámba.

A hölgyek felé fordult s udvariasan szólt:
— Legyenek nyugodtak hölgyeim, lovagjukat nem soká visszaadom.

Szobájában a lámpa hosszú kanóca s a halvány arcz mutatta, hogy ez ember az éjen belső lelki viharral küzdve virrasztott. Szünet állott be. A tiszt megszólalt:

— Putnoki ur! mi ismerjük egymást.
— Bécsből és a piski csatából, válaszoltam én.
— Csodálatos! nekünk viharban és derületben, harcban és békében találkoznunk kell! Két sebem van mi ég, egyik homlokomon, másik szívemben,

mindkettőt ön adta. Nem mondja-e szívében egy hang, hogy nekünk együtt számolnunk kell, kettőnk közül egyiknek meg kell halni?!

— Igen Herrman hadnagy ur. Alkalmasabb időt/nem választhatott volna ön végezzünk! A mit a bécsi rendőrség éles látása akkor megakadályozott, most legombojthatjuk. Az életnek előttem nincs becsé, legyen harc életre halálra. Biztosítom főhadnagy ur, hogy én fogok ott maradni. Holnap reggel lövünk a nagy erdőben. Öné az első lövés.

Szünet állott be ismét, a tiszt a szobát nagy léptekkel mérté át, arczán vonaglottak a vonások, mutatva, hogy agyában egyik eszme a másikat kergeti. Megállott s felemelt fővel kérdezte:

— Uram! hiszi-e, hogy valaha féltém?
— Nem, hadnagy ur! Ön Bécsben vívómester volt, láttam önt, Piskinél harcolni mint egy orosz-lánt. Jó lélekkel mondhatom, hogy ön bátor és jó katona.

— Köszönöm uram! Én most önnel nem vívok, ön most boldogtalan és szerencsétlen, állásunk nem egyenlő. Hiszem, hogy mi még találkozunk. De nem is volna szükség, hogy vivjak. Itt a rendelet, hogy önt elfogjam. A katonai kötelesség és a becsület kérdése küzdött szívemben. Ön ellenségem, de önnek jegyese van, kit az önért ábusult napok és éjek döntöttek ágyba. Ezek nevében kérem: távozzék, szakálát itt hagyja ön, haját is lenyírom. Itt ez

Butor és szevezési költségeikért	8014	35
Különféle költségeikért	763	19
Havi fizetésekért	855	07
A forgalomért	1209	82
A forgalomért	400	
Visszafizetett jutalékokért	2	
Visszafiz. betét. rövid felmondásra	31506	25
Rövid felmondás betétekről		
kamatokérr	171	33
A forgalomért	24	
Visszafizetett váltókért	12080	08
Különféléért	2612	
A havi egyenlegekért	16175	02
Összesen	341814	frt. 16 kr.

Az első magyar gácsországi vasut

Legenye-mihályi-homonnai vonalon,

1873. évi júliushavi üzletkimutatása.

Üzlet vonal 8. 5. mértföld
szállított személyek 6,501
" teheráru 58.312 vámmáza
bevétel személyekért 4,558 forint
" teherárúkért 6,523 "

Összesen 11.111 forint,

Kelt Bécsben 1873. júliushóban.

Az igazgatóság.

Az első s.-a.-ujhelyi gőzmalom részvény társaság

ÖRLEMÉNY ÁRJEGYZÉKE

S. A. UJHELYBEN.

Árak költség mentesen S.-a.-Ujhelyben, zsák ingye készpénzre fizetés mellett, kötelezettség nélkül, fizetendő S.-a. Ujhelyben.

Buzalisztek	Szám	O. é. ft. kr
Asztali dara nagyszemű	A	19 —
" " apró szemű	B	19 —
" " közönséges	C	18 50
Királyliszt	0	18 20
Lángliszt különös	1	18 —
" vagy süttő kivonat	2	17 70
Zsemlyelisztt különös	3	17 40
szinte	4	16 70
Kenyérlisztt első rendű	5	16 —
" második rendű	6	14 20
" harmad rendű	7	13 20
" negyed rendű	8	12 20
Láblisztt finom	9	10 —
Buzakorpa zsákkal	10	2 40
" zsák nélkül		2 —
Rozslisztek	Szám	O. é. ft. kr
Rozslisztt	I	12 80
"	II	12 10
"	III	11 50
"	IV	10 —
Korpa zsákkal	V	3 20
" zsák nélkül		2 80

a katonai ruha, gyorsan öltse magára; mert mielőtt a nap a láthatár szélét elhagyja, önt az egész városban keresni fogom.

Nem akartam elfogadni a nagylelkűséget; de a tiszt érvei győztek, s erőt vett lelkemben a gondolat, hogy életemmel hazámnak és Rózámnak tartozom. Átöltöttem. A tiszt elbeszélé, miszerint azt is tudják, hol bujdoskoltam e napokban, ott már kerestek s így jöttem nyomomra.

Készen voltam kezemet akartam nyújtani.
— Uram, ne feledje, hogy mi egymást halálból gyűlöljük, hogy kettőnk közül egyik a másiknak gyilkosa lesz. Kezet nem szoríthatunk. Tartsa magát távol, míg az első vérünk lecsilapul, s azután megvárom, hogy ön felkeressen.

— Felfogom keresni főhadnagy ur!
Elkisért a hölgyek szobájáig, ott ismét fü-

lembe suttogá:
— Siessen ön, hogy végezhesünk!

— Nem fogok késni főhadnagy ur!

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORUTH ELEMÉR

MENETREND.

A magyar északkeleti vasut eddig megnyitott összes vonalain, és a magyar-gácsországi vasut legénye-mihályi-mezőlaborczi vonalán.

Debreczen-Királyháza-M.-Sziget.

óra percz:	
Debreczen indulás	3 12 éjjel,
Szathmár érkezés	7 48 reggel,
Királyháza „	10 17 délelőtt,
M.-Sziget „	1 56 délután.

M.-Sziget-Királyháza-Debreczen.

Mi-Sziget ind.	1 óra 09 p. éjjel
Királyháza érk.	4 „ 10 „ „
Szathmár-németi „	6 „ 31 „ reggel,
Debreczen „	11 „ 50 „ d. e.

Királyháza-Debreczen.

Királyháza ind.	4 óra 23 p. d. u.
Szathmár érk.	6 „ 01 „ este,
Debreczen „	9 „ 36 „ „

Debreczen-Királyháza.

Debreczen indulás	4 „ 13 „ d. u.
Szathmár érk.	7 „ 40 „ este,
Királyháza „	9 „ 26 „ „

Szerencs-Királyháza-Debreczen.

Szerencs ind.	8 óra 55 p. reggel,
S.-a.-Ujhely érk.	10 „ 37 „ d. e.
Királyháza „	4 „ 13 „ d. u.
Szathmár „	6 „ 01 „ este,
Debreczen érk.	9 „ 36 „ „

Szerencs-Királyháza-M.-Sziget.

Szerencs ind.	8 óra 55 p. reggel,
S.-a.-Ujhely érk.	10 „ 37 „ d. e.
Csap „	12 „ 26 „ d. u.
Bátyu „	1 „ 27 „ „
Királyháza „	4 „ 13 „ „
M.-Sziget „	7 „ 12 „ este

M.-Sziget-Királyháza-Szerencs.

M.-Sziget indulás	9 óra 31 p. reggel,
-------------------	---------------------

Királyháza érkezés	12 „ 17 „ d. u.
Bátyu „	3 „ 24 „ „
Csap „	4 „ 05 „ „
S.-a.-Ujhely „	5 „ 47 „ „
Szerencs „	7 „ 45 „ este,

Szerencs-Királyháza.

Szerencs indulás	3 óra 59 p. d. u.
S.-a.-Ujhely érkezés	6 „ 02 „ este
Királyháza „	12 „ 10 „ éjjel.

Királyháza-Szerencs.

Királyháza indulás	9 óra 43 p. este
S.-Ujhely érkezés	3 „ 23 „ reggel
Szerencs „	5 „ 36 „ „

Bátyu-Munkács.

Bátyu indulás	3 óra 40 p. d. u.
Munkács érkezés	4 „ 51 „ „

Munkács-Bátyu

Munkács indulás	12 óra 06 p. délben
Bátyu érkezés	1 „ 17 „ „

Nyiregyháza-Ungvár.

Nyiregyháza indulás	6 óra 00 p. reggel
Csap érkezés	12 „ 16 „ délben
Ungvár „	2 „ 04 „ d. u.

Ungvár-Nyiregyháza.

Ungvár indulás	11 óra 18 p. d. e.
Csap érkezés	12 „ 36 „ délben.
Nyiregyház „	6 „ 26 „ este.

Csap-Ungvár.

Csap induás	4 óra 35 p. d. u.
Ungvár érk.	5 „ 53 „ „

Ungvár-Csap.

Ungvár indulás	2 óra 27 p. d. u.
Csap érkezés	3 „ 45 „ „

S.-a.-Ujhely-Legenye-Mihályi.

S.-a.-Ujhely indulás 11 óra d. e. 6 óra. 42 p. e.
Leg.-Mihályi érk. 11 óra 42 p. d. e. 7. ó. 18 p. e.

Legenye-Mihályi-S.-a.-Ujhely.

Legenyi-Mihályi indulás 4 óra 51 p. d. u.
S.-a.-Ujhely érkezés 5 „ 33 „ „

Mező-Laborcz felől Legenye-Mihályiba.

Mező-Laborcz ind.	10 óra 52 p. délelőtt
Radvány „	11 — 47 — —
Koskócz „	12 — 23 — —
Udva „	12 — 51 — —
Homonna érk.	1 — 06 — —
Homonna ind.	1 — 26 — —
Órmező „	1 — 50 — —
Nátafalva „	2 — 02 — —
Nagy-Mihály „	2 — 34 — —
Bánócz „	2 — 57 — —
T. Terébes, Gálszécs —	3 — 28 — —
Velejte —	4 — 11 — —
Legenye-Mihályi érk.	4 — 26 — —

Legenye-Mihályi felől Mező-Laborczra.

Legenye-Mihályi ind. 12 ó. 11 p. d. u. 7 ó. 44 p. éjjel
Velejte ind. 12 óra 28 percz d. u. 8 óra 4 percz —
T. Terébes Gálszécs ind. 1 ó. 10 p. d. u. 8 ó. 54 p. —
Bánócz ind. 1 óra 37 percz d. u. 9 óra 26 p. —
Nagy Mihály ind. 2 óra 19 p. d. u. 10 óra —
Nátafalva ind. 2 ó. 39 p. d. u. 10 ó. 24 p. —
Órmező ind. 2 óra 56 p. d. u. 10 óra 45 p. —
Homonna érk. 3 ó. 17 p. d. u. 11 óra 10 p. —
Homonna ind. 3 ó. 35 p. d. u. 11 óra 30 p. —
Udva ind. 3 óra 50 percz d. u. 11 óra 45 percz —
Koskócz ind. 4 ó. 21 p. d. u. 12 ó. 20 p. —
Radvány ind. 4 ó. 54 p. d. u. 12 ó. 55 p. —
Mező-Laborcz érk. 5 ó. 44 p. d. u. 1 ó. 45 p. —

Pesti terménytőzsde január 9 én.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény árfolyama					Vidéki terményárak legutolsó vásár									
Terményárak			C z ó g					P i a c z									
	ftos	v. mázsa		Ala- kult.	Név- sz. ért.	Be- fiz.	Árfolyam		Buza	Rozs	Árpa	Zab	Kukorica	Szesz	Sza- loni		
Buza bánáti	85	6 65 6 70	Zempléni hitelbank	1869	200	100	250	30%	6 20	5	2 90	1 80					
„ „	86	6 75 6 85	Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70	140	150	6 10	4 20	3	1 60	4				
„ „	87	— — —	Ungvári hitelbank	1869	200	112	280	300	5 70	3 70	2 8	2 20	4		37		
„ „	88	7 7 05	Népbank Kassa	1871	50	25	33	35	6 10	4 30	2 4	1 60	4 3	24	43		
Árpa malátának			Népbank S. A. Ujhely	1870	200	100	200	—	6 40	4 50	3 60	2 40	5 80		40		
„ 2-od rangu	72	2 85 3 3	S. a. ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200	895	900	5 95	4 30	3 50	1 60	5				
Zab	72	— — —	Eperjesi „ „	1845	105	105	800	850									
Kukoricza bánáti	84	— — —	Tokaji „ „														
„ 2-od rangu	82	— — —	N. mihályi „ „						6 50	4 50	2 30	1 80	4 50	28			
Bab	75	— — —	Homonnai „ „						5 80	4 50	2 30	1 90			50		
Káposzt. reepeze	75	6 62	Gálszécsi „ „														
„ bánáti																	

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi takarékpénztár évi rendes közgyűlése az intézet helyiségében f. 1873. évi augusztus 31-én délutáni 3 órára tüzetvén ki, erről a t. részvényesek azzal értesítettek, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőző napon az igazoló bizottságnál okmányait bemutatni, s ennek megfelelő szavazati jegyeiket átvenni sziveskedjenek.

Tanácskozási tárgyak:

- 1-ör: az évi üzletről szóló igazgatósági jelentés;
- 2-ör: az osztalék meghatározása;
- 3-ör: a tartaléktőkének emelése;
- 4-er: a kisorsolandó választmányi tagoknak, valamint a leltározó és számvizsgáló bizottságoknak megválasztása.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Alulírott e megye tekintetes árvászőkének f. hó 1-ről kelt 1429/a. számú végzése folytán kiküldetve lévén, ezennel köztudomásra hozza: miként e város határában lévő s néhai Szücs András és neje Palyó Anna hagyatékához tartozó rét és szántóföldbeli ingatlanságok u. m. a Sugó-táblán lévő 6 vékásnyi ugar, a Felsőszobrák vagy borsi háton egy köblös ezidei gabona-, az Alsókorpásban 3 vékás buzatermésű és a Heeskedombon lévő 6 vékásnyi föld, továbbá az Ortásban lévő 3 kaszás rét ezidei 3 és 1/2 boglya szénatermésű, folyó augusztushó 10-én azaz következő vasárnap délutáni 4 órakor a városházánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni. Miről a venni szándékozók oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy magukat a szokásos 10% bánatpénzzel ellátni igyekezzenek, az árverési feltételek a városházánál ugy a megyeházánál a közgyám irodájában, a hivatalos órákban bárki által megtekinthetők. Sátoralja-Ujhely, 1873. augusztus 4.

Eöry F. Miklós, s. k.
központi közgyám.

Miután Ujhely városából végkép távozom, mindenféle házi és konyhai eszközöket különösen egy jó varró-gépet szabad kézből minden órában eladóvá tettem. Miről a t. cz. közönséget ezennel tudósítom.

Özvegy Staár Gnsztávné.
Dr. Weisz Armin ur házában.